

Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

Foreldres medvirkning og digitale verktøy i barnehagen

Parent involvement and digital tools in kindergarden

Kandidatnummer 455

STM – Språk, tekst og matematikk

Høgskulen på Vestlandet

Dorota Lembrér

02.06.2020

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Forord

Bacheloroppgave er ved veis ende og jeg vil takke de som har vært med å gjøre dette mulig. Det har vært en kunnskapsrik og krevende prosess som jeg aldri kommer til å glemme. Denne bacheloroppgaven har gitt meg muligheten til å fordype meg i et tema jeg synes er viktig og som jeg har vært veldig interessert i.

Aller først ønsker jeg å gi en stor takk til min god veileder, Dorota Lembrér. Takk for positive, og ikke minst konstruktive tilbakemeldinger i løpet av denne prosessen. Takk for uvurderlig hjelp. Du er en fantastisk veileder. Jeg vil også takke mine lærere som har vært gjennom disse tre årene.

Videre vil jeg takke mine tre gode venninner som har vært en stor støtte disse årene gjennom hele utdanningen. Det hadde ikke vært det samme uten dere! Jeg vil også takke foreldrene og pedagogiske lederne som stilte opp og var åpne og ærlige informanter. Uten dere hadde ikke oppgaven vært mulig.

Sist, men ikke minst, vil jeg gi en stor takk til familien min og Agus. Dere har gjort den prosessen mye lettere for meg og har alltid vært der når jeg trengte oppmuntring og hjelp til å holde motivasjonen oppe. Spesielt vil jeg takke foreldrene mine som har alltid vist meg veien for å nå dette. Dere er min inspirasjon.

Abstract

This bachelor thesis deals with three important topics within kindergarten teachers as a profession. These are parental involvement, multilingual children, and ICT (Information and Communication Technology). The thesis is illustrated by the following problem: *How does parents with different cultural backgrounds view tablets as a linguistic resource in kindergarten?* The thesis contains various theories and previous research that have helped me along the way. These contribute to understand how tablets as a digital tool, can be a resource for developing vocabulary in multilingual children in kindergarten.

The question is answered based on the implementation of qualitative and quantitative methods. Through collecting information through interviews and surveys, I have gained more knowledge about these three topics and how these are handled in practice.

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING.....	6
1.1 Tema	6
1.2 Problemstilling.....	8
1.3 Mål.....	8
1.4 Sentrale begreper	9
1.5 Oppgavens struktur	10
2. TEORI OG TIDLIGERE FORSKNING.....	11
2.1 Digitale verktøy	11
2.2 Foreldres medvirkning og foreldres syn	11
2.3 Nettbrett i barnehagen.....	13
2.4 Vygotsky og Bruner.....	15
2.5 Digital kompetanse	16
3. METODEKAPITTEL	17
3.1 Etisk hensyn.....	17
3.2 Hva er metode	17
3.3 Valg av metode	18
3.4 Intervju.....	19
3.5 Valg av informantene.....	19
3.6 Spørreundersøkelse	20
3.7 Valg av informantene.....	20
4. ANALYSE OG DRØFTING.....	20
4.1 Nettbrett som ressurs for flerspråklige barn.....	20
4.2 Foreldres medvirkning i barnehagen.....	27
5. KONKLUSJON.....	31
6. OPPSUMMERING.....	32
7. LITTERATUR	¡Error! Marcador no definido.
8. VEDLEGG.....	37
Vedlegg 1: Informasjon til pedagoger og forelder	37
Vedlegg 2: Samtykkeerklæring.....	39
Vedlegg 3: Spørreundersøkelse	40
Vedlegg 4: Intervjuguide barnehagelærer.....	42
Vedlegg 5: Intervjuguide forelder.....	43

1. INNLEDNING

1.1 Tema

I løpet av utdanningen ble jeg interessert i hvordan barn skiller mellom fantasi og virkelighet, hvordan de lærer, fra hvilket perspektiv de ser på verden, hvordan de oppfører seg alene og rundt andre og ikke minst hvordan de utvikler seg til selvstendige individer. Men det er spesielt tre ting jeg har blitt veldig interessert i, disse er IKT som pedagogisk ressurs, flerspråklige barn og foreldres medvirkning. Grunnen for at jeg ble så interessert i dette er fordi jeg innså at det var stor mangel på forskning og samtale om disse tre temaene i barnehagene. Ikke så mange hadde knyttet flerspråklige barn, foreldres medvirkning og IKT i samme oppgave så jeg bestemte meg for å utforske disse tre temaene, gå litt mer i dybden og finne et resultat. Grensen i områdene er digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet.

Barnehagelærer som profesjon handler blant annet om progresjon og barnehagen som lærende organisasjon bør være i stadig endring. I Rammeplanen (2017) står det at «personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 16). Utvikling av epoken påvirker barns læringsmetode. Med dette mener jeg at nye læringsformer og lærings verktøy blir utviklet og disse blir presentert i barnehagen. Hvis dette ikke hadde vært slik, ville alle de utdanningsinstitusjoner fungere på samme måte som for 200 år siden. Barnehager bør iverksette nye metoder for barns utvikling og læring. I Rammeplanen står det også at personalet skal «sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 16). Ut ifra dette sitatet fra Rammeplanen oppfatter jeg at bruk av ulike digitale verktøy i barnehagehverdagen er en del av samfunnsutvikling. Jeg mener at barnehagen som lærende organisasjon burde iverksette ulike digitale verktøy i barnehagehverdagen fordi disse er hjelpemidler som ikke erstatter de andre, men som gir nye kunnskap. «Teknologi en del av livet vårt og dette påvirker hvordan barn lever, leker og lærer» (Bølgen, 2006, s. 5). Det finnes mange ulike digitale verktøy som kan tas i bruk i barnehagen, som for eksempel kamera, elektroniske leker, fargeskriver, DVD-spiller, osv. Jeg har valgt å sette søkelys på nettbrett som digitalt verktøy og skal utforske hvordan dette verktøyet kan være med i språkutviklingen for flerspråklige barn. Jeg synes at nettbrett kan være en ressurs for språkutvikling og læring generelt, men man må først undersøke hvilken er den beste måten å innlemme disse i barnehagen. I 2005 ble det behov for redigering av rammeplanen med hensyn på

endringer i samfunnet og justering av barnehageloven. Professor Thomas Moser ved Høgskulen i Vestfold ble valgt for å arbeide med et utkast av rammeplanen. IKT fikk et eget underkapittel under arbeidsmåter og læringsformer, der det sto at «IKT bør være en selvfølgelig del av både aktiviteter og tema i en fremtidsrettet barnehage». Videre sto det at ved hjelp av IKT blir den pedagogiske dimensjonen belyst, og at digitale verktøy kan ses i sammenheng med barnekultur, utvikling av sosiale og kommunikative ferdigheter og likestilling (Letnes, 2016, s. 14-15). Bølgan skriver i sin bok Temahefte om IKT i barnehagen at «IKT kan supplere barnehagens arbeidsmåter, støtte barnas utvikling og læring og tilby nye uttrykksformer» (Bølgan, 2006, s. 5). Grunnen for at jeg synes at digitale verktøy kan hjelpe i utviklingen av språket er fordi barna er interessert i disse artefaktene og det er mye forskjellig barnehagen kan gjøre med disse. For barna er teknologi spennende og interessant og barnehagen bør dra nytte av dette. En annen fordel som gjør at jeg synes at nettbrett kan utvikle og stimulere språket, er at det finnes mange ulike metoder for bruk, men det kommer jeg til å nevne senere i oppgaven.

I forhold til bruk av digitale verktøy i barnas hverdag, vil jeg fokusere på flerspråklige barn. Ifølge SSB – Statistisk sentralbyrå (<https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside/innvandring>) 17,7% av den norske befolkningen er innvandrere og/eller norskfødte med innvandrerforeldre. Denne statistikken gir meg informasjon om at barnehagelærere har en viktig oppgave for å støtte og hjelpe barna som skal lære og utvikle norsk som andrespråk. Randi Neteland skriver i Språkmøte i barnehagen (2017) at når et barn tilegner seg et språk, lærer de seg ikke bare å snakke grammatisk korrekt, men også kunnskap, normer og forestillinger om hva et språk skal være, og hvordan den skal brukes, det vil si at barna blir sosialisert inn i et språksamfunn (Selås, 2017, s. 35)

Det siste tema jeg ville ha med er foreldrenes medvirkning i barnehagen. Foreldrene spiller en viktig rolle i barnehagen (Foreldreutvalget for barnehagen, 2012, s. 5). Barnehageloven og Rammeplanen skriver at foreldrene bør bli hørt og det de sier og mener er viktig både for dem, for barns utvikling og trygghet. «Samarbeid med hjemmet og foreldrene er en av de aller viktigste kvalitetsfaktorene i barnehagen» (Foreldreutvalget for barnehagen, 2012, s. 9). I undersøkelsen hentet fra Alle teller mer (2009) viser det at foreldres medvirkning er et felt som bør styrkes i barnehagen.

Siden jeg valgte å utforske språkutvikling og språkstimulering innenfor flerspråkligbarn, vil jeg først forklare hva som innebærer disse begrepene. Forskjellen mellom utvikling og stimulering er at «språkutvikling dreier seg både om at barnet lærer hva det kan bruke språket til, og at det lærer selve språksystemet» (Høigård, Mjør & Hoel, 2009, s. 13), mens «å stimulere er et allmennord som betyr å styrke, oppmuntre, aktivisere, legge til rette for eller lage gunstige vilkår for» (Selås, 2017, s. 182). Dette vil si at utvikling av språket handler blant annet om det barna lærer om selve språket, vokabularet og måten den skal brukes, mens stimulering handler om å forbedre og styrke det barnet har lært. Innenfor språk bestemte jeg å sette søkelys på ordforråd. Grunnen til det er fordi jeg synes det er viktig at flerspråklige barn, og barn generelt, starter med et godt ordforråd som de kan bygge på senere. Dette vil gi dem et godt grunnlag i språket og en trygg start. Ordkunnskap er en sentral del av språkkompetansen, dermed er det elementær å utvikle et riktig ordforråd på andrespråket. Dette er avgjørende for barnas muntlige ferdigheter, en riktig utvikling av tidlig lesing og skriving og utviklingen av akademiske ferdigheter senere i livet (Gujord, 2017, s. 131).

1.2 Problemstilling

Etter å ha funnet tema til undersøkelsen, måtte jeg finne en problemstilling som passet. Som skrevet ovenfor ønsket jeg å ta med disse tre temaene som var digitale verktøy, språkutvikling for flerspråklige barn og foreldres medvirkning. Problemstillingen min handler i hovedsak om foreldres syn på deres medvirkning i barnehagen i forhold til bruk av digitale verktøy som ressurs. Jeg kommer til å undersøke spesifikk om foreldrene til flerspråkligbarn ønsker at barnet sitt bruker nettbrett i barnehagen som ressurs for utviklingen av ordforråd av andrespråket.

Problemstilling jeg valgte er: **Hvordan ser forelder med en annen bakgrunns kultur på nettbrett som språklig ressurs i barnehagen?**

1.3 Mål

Målet med denne oppgaven er å undersøke om foreldre med en annen bakgrunns kultur er enig eller uenig i bruken av IKT som ressurs. Og om teknologien som finnes i samtiden kan være et middel i barnehagen for utvikling og stimulering av ordforråd med søkelys på norsk som andrespråk.

1.4 Sentrale begreper

Hensikten med dette underkapittelet er å vise leseren hva jeg legger i begrepene som blir brukt i løpet av oppgaven, og hva er definisjonen. Siden oppgaven handler om å finne om digitale verktøy kan være en ressurs for utvikling av ordforrådet for flerspråkligbarn, vil disse og andre begreper defineres her.

Digitale verktøy og IKT

«IKT står for informasjons- og kommunikasjonsteori. IKT er en samlebetegnelse for alle digitale verktøy som kan brukes til å kommunisere med andre eller for formidling av informasjon» (Bølgan, 2006, s.5). Jeg kommer til å bruke IKT og digitale verktøy som synonymer. I løpet av oppgaven vil jeg benytte digitale verktøy som elektroniske artefakter som kan brukes i det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Jeg skal sette søkelys på nettbrett som digitalt verktøy som kan brukes i barnehagen til utvikling av ordforråd.

Flerspråklighet/ flerspråkligbarn

Når vi bruker begrepet flerspråklig eller tospråklig på barn, betyr ikke det at de allerede har utviklet og kan flere enn ett språk. Det betyr at de er i en situasjon der de må lære mer enn ett språk, eller at de er i gang med denne utviklingen (Høigård, 2016, s.199). Ut ifra denne definisjonen forstår jeg at flerspråklighet er når en person behersker og bruker mer enn ett språk, enten daglig eller i noen spesielle situasjoner.

Digital kompetanse i barnehagen

Hardersen (2016) mener at «digital kompetanse i barnehagen handler blant annet om kunne motta og tolke et budskap fra IKT, men samtidig om å sette IKT sin budskap og avsender i rett sammenheng» (Hardersen, 2016, s. 186). Dette begrepet er knyttet til min utforskning fordi personalet i barnehagen bør ha digital kompetanse for at aktivitetene som skal gjennomføres ved bruk av nettbrett skal være mer effektive og lærerike (Hardersen, 2016, s. 186).

Ordforråd

Ordforrådet kan beskrives ut fra kvantitet og kvalitet, men jeg kommer til å sette fokus på kvantitet fordi det vi ønsker i barnehagen er at flerspråklige barn lærer og utvikler et bredt ordforråd. «Kvantiteten er antall ord en kjenner til eller kan knytte betydningen til, og blir også kalt ordforrådets bredde» (Monsrud, 2013, s. 130). En av generaliseringene ifølge Aukrust (2015) gjør om sammenhengen mellom tidlig språkstimulering og senere tekstforståelse, er at hvor stort vokabular barn har, er den mest hardføre faktoren for å mestre senere på skolen (Gujord, 2017, s. 131). Jeg tenker at ved bruk av nettbrett kan flerspråkligbarn lære nye ordforråd og utvide vokabularet. I tillegg til at de kan lære riktig uttale og høre ordet på både morsmålet sitt og på andrespråket.

1.5 Oppgavens struktur

Denne oppgaven er skrevet i fem deler. I første del av bacheloroppgaven min skal jeg ta for meg teorier og forskninger som jeg ser som relevante. Her kommer jeg til å ta inn teorier og tidligere forskning som handler om digitale verktøy, foreldresamarbeid, nettbrett i barnehagen, og digital kompetanse. Jeg kommer til å forklare grunnen for at disse teoriene og forskninger ble valgt.

I andre del av oppgaven skriver jeg inn hva metode er, og hvilken metode jeg har valgt for å finne svar til problemstillingen min. Jeg skal også forklare hvordan prosessen var, og hva jeg har funnet.

I tredje del av oppgaven skal jeg analysere og drøfte det jeg har funnet ved hjelp av kvantitativ og kvalitativ metode. Ved å gjøre dette vil jeg behandle og tolke svarene. Jeg vil også vise leseren de mest relevante funnene jeg har fått.

I fjerde del skal jeg skrive en konklusjon av hva jeg har funnet ved å drøfte og analysere svarene. Her kommer jeg til å skrive svaret til problemstillingen min.

I femte og siste del av oppgaven finnes det en oppsummering. Her vil jeg gjenskrive det viktigste jeg har funnet gjennom undersøkelsen min og gi min egen mening om dette temaet som fremtidig barnehagelærer.

2. TEORI OG TIDLIGERE FORSKNING

Jeg vil i dette kapittel belyse teorier som er relevante til å svare på min oppgave og som jeg kan støtte meg i løpet av utforskningen. Jeg kommer til å se nærmere på digitale verktøy og digital kompetanse. Jeg skal også skrive om nettbrett i barnehagen og foreldres syn.

2.1 Digitale verktøy

I St.meld. nr. 41 Kvalitet i barnehagen (2008-2009) står det at bruken av IKT blir sett på som et ledd i kvalitets- og innovasjonsarbeidet i barnehagen:

Barna i barnehagen bør få møte digitale verktøy som en kilde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap. Medier, teknikk og teknologi blir også omtalt under flere av barnehagens sju fagområder. Å beherske digitale verktøy er en viktig ferdighet i et moderne kunnskapssamfunn, og bruk av digitale verktøy er definert som grunnleggende ferdighet i skolens læreplaner. Departementet ser på bruk av IKT i barnehagen som et ledd i kvalitets- og innovasjonsarbeidet i barnehagen. Ved å gi barn et minimum av kunnskap om digitale verktøy, vil barnehagen være med på å motvirke digitale skiller blant barn og bidra til sosial utjevning (St.meld. nr. 41 (2008-2009), 2009).

Guðmundsdóttir og Hardersen (2012) hadde spørreundersøkelse der foreldre til 1277 barn i alderen 0–6 år ble spurt blant annet om tilgang til digitale verktøy og bruk av medier hjemme. De konkluderer med at barnas medieerfaringer og mediekunnskap er mangfoldige når det gjelder digitale verktøy. Mange barn fra tidlig alder kjenner godt hvordan nyere medier som nettbrett og mobiltelefoner skal brukes. Stort sett ser foreldrene den pedagogiske verdien i disse verktøyene, samtidig er de opptatt av at barna får møte et variert innhold. Rapporten og resultatet oppmuntrer til faglig refleksjon omkring digitale verktøy i barnehagene og på barnehagelærerutdanningene.

2.2 Foreldres medvirkning og foreldres syn

I boken Foreldresamarbeid i praksis omtaler de at formålet med samarbeidet handler om at barna skal få fullføre sine ønsker for læring og utvikling gjennom å bli anerkjent og oppleve tilhørighet, mestring og trygghet, både hjemme og på skolen (Lassen & Breilid, 2012). Dette understrekes også i forskrift til opplæringsloven, under § 20-1, «formålet med foreldresamarbeid. Formålet med et foreldresamarbeid er at skolen skal sørge for samarbeid med hjemmet» jf. opplæringsloven § 1-1 og § 13-3d.

I Rammeplanen (2017) står det at «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1» (KD, 2017, s. 20). Det står også bla «Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling» (KD, 2019, s. 29). Ut ifra disse sitatene hentet fra Rammeplanen forstår jeg at foreldresamarbeid og foreldres syn spiller en viktig rolle i barnehagehverdagen. Antonio Bolívar uttrykker i sin artikkel (2006), at «barnehagen ikke er den eneste pedagogisk kontekst, men familien og media spiller også en viktig pedagogisk rolle». Med dette mener Bolívar at det er viktig å gi familien den rollen og den plassen de trenger og bør ha i barns utvikling.

Foreldrene har behovet for å vite hva som skjer i barnehagen og hvordan barnet sitt har det. Spesielt foreldrene med en annen bakgrunns kultur som kan være litt usikker på arbeidsmåten i norske barnehager. Personalet i barnehagen kan bli viktige samtalepartnere for foreldrene. Mange forelder kan bli usikre på hvordan er den beste måte å hjelpe barnet sitt hjemmefra. Derfor er det viktig med dialog og veiledning. Ved å være i dialog som legger vekt på at foreldrene både får muligheten til å bli kjent med hva barnehagen står for, og får muligheten til å dele egne tanker, kan barnehagen influere til at foreldrene blir mer bevisst på hvordan de kan samarbeide (FUB, 2012, s. 8). Det er vanskelig for de fleste forelder som kommer fra et annet land å kunne åpne seg og uttrykke sine tanker angående barnehagen og læringsmetodene. For å kunne gi barnet det beste tilbudet barnehagelærere har å by, er det viktig at barnehagen har god kontakt med foreldrene. Foreldrene er de som har mest informasjon om barnet deres og derfor er de en viktig ressurs som barnehagelærere bør ta i bruk. Det er barnehagelærere sitt ansvar å skape trygghet mellom forelder og dem, slik at de kan åpne seg og uttrykke sine tanker og meninger.

Dorota Lembrér (2018) hadde en forskning som gikk ut på meningen til 41 polske foreldres angående matematikkaktiviteter hjemme i svenske barnehager og sosialiseringprosessen blant barna og forelder. Fra denne forskningen vil jeg sette søkelyset på hvordan forelder med en annen bakgrunns kultur har innflytelse i de barnehagene barna sine går på. Lembrér konkluderte blant annet med at hvis barnehagen som institusjon er veldig opptatt av å bare følge det som står i læreplanen på hva barnehagelærere bør tilby, kan dette føre til at barnehagen mister muligheten for å skape nye læringsmetoder og verdier som noen forelder kunne ha tilegnet seg ved å ha bodd

i to eller flere land. «Therefore, I suggest that dialogues between preschool teachers and immigrant parents, together with children, could provide possibilities for the creation of new knowledge, which incorporates the parents' cultural and linguistic backgrounds» (Lembrér, 2018). Videre mener hun at det skandinaviske samfunnet er preget av mangfold og ulike perspektiver om læring. Derfor er dialogen mellom barnehagelærere og forelder så essensiell.

2.3 Nettbrett i barnehagen

Der er mye forskjellig som kan gjøres med nettbrett i barnehagen. Det er viktig er at voksne har kunnskap om hvordan dette brukes og de ulike funksjoner som finnes slik at bruken av verktøyet blir så effektivt, lærerikt og spennende som mulig for barna. Lena Gällhagen og Elisabet Wahlström (2011) beskriver i sin bok ulike funksjoner som finnes i nettbrett. Disse funksjonene er følgende:

- *Bilde og video, et nettbrett har mange funksjoner, her blant annet kamera. Et kamera kan både brukes til å ta stillbilder og videoer. Med dette kan man gjøre mye forskjellig, lage film eller bruke dette som dokumentasjon.*
- *Lyd, nettbrettene har også mikrofon. Her kan man spille inn lyder som kan brukes til film, og man kan ta opp når barn synger. Med opptak har man også en mulighet til å dokumentere barnet språkutvikling.*
- *Internett og 3G, med internert på nettbrett har man mange muligheter, man kan laste ned bilder fra nett og man kan lett finne fram informasjon om det er noe man lurer på. Nettbrettet kan også brukes om barnehagen har en blogg, og til å lese e-poster på.*
- *GPS, denne funksjonen kan man bruke utendørs. Her kan man finne fram kart og legge ut en løype til barna, og man kan også gå på skattejakt.*
- *Prosjektor, denne funksjonen kan man bruke til å ta bildet fra nettbrettet over på storskjerm. Med å ha noe på storskjerm gjør det lettere for alle barna å se, og man kan se på filmer eller på bilder som er tatt.*
- *Apper, app er en forkortelse av det engelske ordet «application» som betyr programvare. Her finnes det uendelige muligheter til å laste ned alt fra spill, digitale bøker, til andre mer spesifikke apper. Noen av disse kan lastes gratis ned, mens andre koster penger (Gallhagen & Wahlstrom, 2011, ss. 6-8).*

I følge Gällhagen og Wahlström er nettbrett et verktøy som er enkel å bruke for barn og det fører til at barna tar det i bruk ofte. «Surfplattan ar intuitiv och enkel att anvinda. Ofta behövs inga särskilda utbildningsinsatser och genomgångar för att komma igång». (Gallhagen & Wahlstrom, 2011, s. 6).

Ut ifra denne forklaringen av de forskjellige funksjonene nettbrett har i barnehagen, og med tanke på at det er enkelt å bruke for barn, slik Gällhagen og Wahlström mener, tenker jeg at det er et verktøy som kan implementeres for utvikling av ordforråd i barnehagen. Som det står ovenfor, finnes det ulike måter å innlemme nettbrett i barnehagen og alle disse kan være med i utviklingen av andrespråket til flerspråkligbarn. For eksempel kan barnehagelærere sammen med barnet høre lydbøker som har enkle setninger på norsk og representerer med bilder det som blir sagt. Slik kobler barna det som blir hørt og sett. Det finnes en nettside som heter «Lesemester» (<https://lesemeister.no/>) som har over 1000 bøker på bokmål, nynorsk, samisk og engelsk. En kan velge mellom å høre lydbøker eller lese selv. Jeg synes dette er en fin mulighet for å stimulere og utvikle språket. Her kan både barnet og barnehagelæreren velge hvilken bok de ønsker å høre eller lese. Det er viktig at en velger bøker barnet er interessert i, men samtidig bøker der barnet har muligheten til å lære noe av.

En annen måte å bruke nettbrett på i barnehagen er ved å laste ned applikasjoner som kan utvikle ordforrådet, som for eksempel «Bimi Boo Kids – Ordkort for barn»

(<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bimiboo.firstwords>).

Bimi Boo Kids har ulike programvarer som hjelper barnet i ulike utviklingsområder, for eksempel i matematikk, språk, logikk, osv. «Ordkort for barn» er et spill som hjelper gutter og jenter med å lære ulike ord innen 12 forskjellige emner: gårdsdyr, dyreliv, frukt, grønnsaker, mat, badet, hjemmet, klær, leker, fremkomstmidler, former og farger. Det fungerer veldig fint til å gjenta og uttale ordene som blir sagt. Ved hjelp av en slik applikasjon kan flerspråkligbarnet og alle barna generelt, lære ordforråd og samtidig lære riktig uttalelse. En annen fordel med denne applikasjonen er at kortene finnes i 17 ulike språk. Barnehagelærere kan bruke dette som en ressurs. Barnet kan først spille i sitt morsmål og deretter kan han eller hun gjøre det samme, men på norsk. Barnehagelærere bør være til stede for å hjelpe barnet underveis.

Sandvik m. fl (2012) og Sandvik (2012) mener at «nettbrett er verktøy som kan fremme barnas deltakelse i samtaler og utvikling av *literacy*». En god del av programvarene passer for språklige aktiviteter, og de fleste barna er interessert og viser motivasjon for å holde på med disse applikasjonene. Sandvik konkluderer med at verktøyene kan brukes for å støtte utviklingen av andrespråket hos flerspråklige barn (Sandvik, Garmann & Tkachenko, 2006-2014, s. 48). I forskningen fra Neumann (2014), barn i alderen 3-5 år som var engasjert med berøringsskjermretninger lærte og utviklet mer tidlige ferdigheter i litteratur enn barn som ikke gjorde det. Tiden brukt på digitale verktøy så ikke ut til å påvirke resultatene, noe Neumann mente at det var kvaliteten, ikke kvantiteten av tiden som økte barns læringsmuligheter. På samme måte fant Plowman, Stephen og McPake (2012) at barns engasjement med digitale enheter hjemme var rikere enn i barnehagene. Blant annet fordi barna stilte flere spørsmål og lærte av å se andre familiemedlemmer bruke verktøyene. Samtidig fant Plowman, McPake og Stephen (2012) i en undersøkelse at foreldre ikke trodde at barn lærte noe av å bruke ny teknologi, og heller ikke lærte gjennom teknologien.

2.4 Vygotsky og Bruner

Lev Vygotsky (1869-1934) var en psykolog og satt stor betydning for utviklingspsykologi og pedagogikk. Han så individets utvikling som en kompleks del av en sosial prosess. Vygotsky mente at sosial samhandling er utgangspunktet for menneskers tenkning og språk, og at språket er grunnleggende for læring (Askland & Sataøen, 2013, s. 196). Vygotsky var opptatt av samspillet mellom barn og voksne, spesielt de voksne kan hjelpe i utviklingen. Han definerer to utviklingsnivå hos et barn. Det første er det han kaller «det aktuelle utviklingsnivået». I dette nivået kan vi se det barnet klarer å utføre alene, det vil si sine ferdigheter og kunnskaper. Det andre nivået er «det nærmeste utviklingssone». Det nivået er avstanden mellom det barnet klarer å gjøre eller løse alene og det barnet trenger veiledning til. Her ligger funksjoner og ferdigheter som barnet ennå ikke har tilegnet seg, men som er i prosess. Det er i denne sonen vi finner potensialet for ny utvikling (Askland & Sataøen, 2016, s.200).

Jerome Bruner (1915-2016) støttet seg i Vygotsky sin teori og innførte senere begrepet «støttende stillas». Bruner mente at en støttende stillas var en voksen eller et mer kompetent barn som støtter barnet i å utføre en oppgave som barnet ikke hadde klart alene. Et støttende stillas skal fungere som et redskap for barnet som skal være tilgjengelig etter barnets behov.

En av grunnene for at jeg valgte å støtte meg i disse teoriene, er fordi barnehagelærere kan være et støttende stillas i henhold til nettbrett, både for enkelte barn og forelder. Barnehagelærere er en kompetent voksen, det vil si det støttende stillaset, som bør kunne mer om IKT-området og som må hjelpe barnet å bruke og utnytte dette verktøyet. Om barnehagelærere har digital kompetanse, kan de lære barnet å bruke nettbrett på en effektivt, lærerikt og gøy måte. Etter hvert kan barna fungere som støttende stillas for andre barn. Samtidig veileder barnehagelærer foreldre om bruk av nettbrett som ressurs for utviklingen av andrespråket. Barn sammen med et støttende stillas, kan mestre ulike aktiviteter barnet ikke hadde klart alene. Det vil si at barnet går fra det aktuelle utviklingsnivå til det nærmeste utviklingszone. Hvis jeg tar dette til min forskning, mener jeg at barnehagelærere, barn med norsk som morsmål, til og med applikasjoner, er støttende stillas for barn som er i ferd med å lære norsk som andrespråk. Grunnen til det er fordi disse er mer kompetente mennesker eller artefakter som kan hjelpe barnet i utviklingsprosessen.

2.5 Digital kompetanse

Nina Bølgan (2008) skriver i sin bok at «den viktigste forutsetningen for høy kvalitet i barnehage og skole er kompetent og kvalifisert personale». Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Det er viktig at personalet i barnehagen er bevisst på hvordan disse artefaktene bør brukes og hva er den beste måten å bruke disse på. Bølgan mener at bruk av ulike digitale verktøy må knyttes til de forskjellige fagområdene i stedet for å bruke dem for seg selv. «Digitale verktøy kan bli et supplement til barnehagens aktiviteter, være en støtte for barns utvikling og læring og samtidig tilby spennende og nye uttrykksformer. Men dette kan skje bare hvis personalet har digital kompetanse». (Bølgan, 2008, s. 150).

Ifølge Rammeplanen (2017) «skal barna i barnehagen oppleve et stimulerende miljø som støtter opp deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal også introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.22). Her kan digitale verktøy komme inn som redskap og som nytt material for at barna skal utforske det de er interessert i, lære ut ifra det de har utforsket og mestrer det de har lært.

3. METODEKAPITTEL

I dette kapittel vil jeg først ta for meg de etiske hensyn. Deretter kommer jeg til å forklare hva metode er og de forskjellige former for metode som finnes. Jeg skal også forklare hvilken metode jeg har valgt for å finne svar til min forskning og kommer til å begrunne valgene mine.

Jeg bestemte meg for å gjøre undersøkelsen på storbarns avdeling. Grunnen til dette er fordi jeg synes at de eldste barna i barnehagen kan ha mer kontroll på nettbrett enn de yngste. Dermed kommer jeg til å finne mer relevant informasjon i forhold til språkutvikling med digitale verktøy i den avdeling.

3.1 Etisk hensyn

Etikken i en bacheloroppgave handler om at jeg som forsker må sørge for at menneskene som er deltakere for min observasjon skal føle seg ivaretatt under undersøkelsen. «Her handler det om å ha tillit til hverandre» (Dalland, 2017 s. 235). Nært samspill med både barnehagelærere og forelder var nødvendig for å utføre denne forskningen. Som student måtte jeg være bevisst på og ta hensyn til at informantene for min forskning skulle kunne bestemme over egne deltakelse. Forskningen ble meldt til NSD - Norsk senter for forskningsdata (<https://nsd.no/>).

Både barnehagelærere og forelder måtte lese og signere en samtykkeerklæring (vedlegg 1). Der ble deltakerne informert blant annet om at deltakelsen var frivillig og at de kunne trekke seg fra forskningen når som helst uten negative konsekvenser. De ble også informert om at informasjonen skulle anonymiseres. Det vil si at navn, sted eller andre opplysninger koblet til informanten var konfidensielle.

3.2 Hva er metode

Metode er et redskap som tas i bruk når noen ønsker å finne svar på ulike typer forskningsspørsmål. Vilhelm Aubert skrev at «metode er en fremgangsmåte, et middel til å løse problemer og komme fram til ny kunnskap. Et hvilket som helst middel som tjener dette formålet, hører med i arsenalet av metoder» (Aubert, 1985, s.196). Dette sitatet gir et godt overblikk av hva metode er og hva den brukes til. Ved hjelp av disse metodene skal jeg kunne samle inn informasjon som er relevant til undersøkelsen for å senere tolke og analysere.

Det finnes flere former for metoder som en kan velge mellom, men i all hovedsak er det to hovedtyper; kvalitativ og kvantitativ. Det er viktig å velge den metoden som kan gi deg best mulig svar.

«Kvantitativ metode er den metoden man kan bruke dersom man er ute etter data i form av målbare enheter, som for eksempel spørreundersøkelser. Kvalitativ metode er den metoden man bruker dersom man er ute etter å fange opp meninger og opplevelser som ikke lar seg tallfeste eller måle, som for eksempel intervju. Med en kvalitativ metode går man mer i dybden på en undersøkelse, mens på kvantitativ får man flere svar uten noen konkrete detaljer eller begrunnelser» (Dalland, 2014, s. 112).

3.3 Valg av metode

For å velge riktig metode måtte jeg tenke tilbake til problemstillingen min og hva var det jeg skulle undersøke. Jeg endte opp med å bruke både kvalitativ og kvantitativ metode. Jeg kommer til å bruke kvalitativ metode i form av intervju med både foreldre og pedagogiske leder. Kvantitativ metode i form av spørreundersøkelse med bare foreldre med en annen bakgrunns kultur. Grunnen for at jeg valgte begge metodene er fordi temaet om digitale verktøy og foreldres medvirkning i barnehagen er et ganske stort område og det finnes mange ulike synspunkter om dette. Jeg valgte kvantitativ metode fordi jeg vil ha flest svar fra foreldrene og sine synspunkter. Jeg vil få mest og best mulig informasjon for å deretter kunne drøfte og finne et godt svar til min forskning. Jeg valgte også å ha intervju med forelder fordi ved hjelp av denne metoden kommer jeg til å få et mer konkret svar.

-Det jeg har skrevet ovenfor var planen jeg skulle gjennomføre, men på grunn av COVID-19 måtte jeg endre litt planen. COVID-19 begynte å påvirke det norske samfunnet akkurat en dag før siste praksisperioden var ferdig, det vil si at min siste dag i barnehagen ble avlyst. Jeg hadde allerede planlagt å ha intervju med styre den dagen. Jeg manglet også noen spørreskjema jeg hadde levert til foresattere fra den barnehagen. På grunn av alle disse endringene i samfunnet, måtte jeg tilpasse meg og forandre planen. Før jeg bestemte noe måtte jeg bekrefte med NSD – Norsk senter for forskningsdata. De ga meg tillatelsen til å sende spørsmålene til informantene via epost eller ha en telefonsamtale med dem og ta lydopptak.-

3.4 Intervju

«Et intervju er en mellommenneskelig situasjon, en samtale mellom to partnere om et tema av felles interesse» (Bergsland & Jæger, 2014, s. 72). Om jeg hadde hatt et intervju person til person, hadde det vært ganske annerledes og kunne ha spurt små spørsmål underveis. Men på grunn av situasjonen sendte jeg de klare spørsmål og fikk kun svar på disse. «Intervjuet er informasjon som må analyseres og kvaliteten på det originale intervjuet er avgjørende for kvaliteten på det senere resultatet» (Bergsland & Jæger, 2014, s.70).

På intervju spørsmål til foreldre har jeg spurt om IKT og foreldres medvirkning. Noen av disse spørsmålene var om de er for eller mot bruk av nettbrett i barnehagen, om hva de synes et nettbrett kan tilby i barnehagen og om de ønsker at bruken av disse i barnehagen. Spurte også om de føler de blir hørt som foreldre i barnehagen og om foreldres medvirkning er viktig. Jeg har gjort intervjuguide til barnehagelærere på samme måte som intervjuguide til foreldre. Det vil si at jeg har delt spørsmålene i to kategorier; nettbrett som ressurs og foreldres medvirkning.

Kvalitative analyser er en lang prosess. Analyseprosessen har gått gjennom ni hovedfaser, hvor den første fasen var selve intervju-ene. Andre fasen var lytting av intervjuene og notering av relevante informasjon. I den tredje fasen pågikk analysene parallelt ved transkribering. I neste fasen var det nødvendig å lese alt på nytt og det ble det foretatt sortering av fenomener som var interessante i forhold til problemstillingen. I den femte fasen var jeg opptatt av å finne spesielle fenomener som var felles i alle svarene fra de ulike informantene. Neste fase var å analysere svarene fra begge metodene. I den syvende fasen ble teorier og tidligere forskninger inkludert i drøftingen. Den åttende fasen var å drøfte funnene. Til slutt kommer konkluderingen av funnene og av selve analysen. (Cresswell, 2007).

3.5 Valg av informantene

«Ved mange kvalitative orienterte metoder henvender en seg ofte til en gruppe eller enkeltpersoner som en på forhånd mener har noe spesielt å bidra med i undersøkelsen. Det kalles et strategisk utvalg» (Dalland, 2017, s. 116). Som skrevet tidligere valgte jeg å ha intervju med både foreldre og pedagogiske leder. Først søkte jeg på forhånd flerkulturelle barnehager og barnehager som jobbet med IKT. Til slutt bestemte jeg meg for å ha intervju med to ulike barnehager som hadde flerspråklige barn og foreldre med en annen bakgrunns kultur. Forskjellen mellom dem er at i den ene barnehagens årsplan sto det at de jobbet med digitale verktøy, men ikke på den andre. Grunnen

for at jeg valgte akkurat disse er fordi jeg ville være fortrolig med grunnen for at den ene barnehagen valgte å jobbe med IKT og ikke den andre.

Deretter måtte jeg velge foreldre. Dette var enklere siden det var mange som ville være med, men jeg bestemte meg for å ha intervju med bare 3 foreldre. Alle tre hadde forskjellig morsmål. Barna til disse hadde norsk som andrespråk og var mellom 3-5 år.

3.6 Spørreundersøkelse

«En spørreundersøkelse eller en survey er en systematisk metode og en standardisert utspørring av et utvalg personer og kan handle om et hvilket som helst tema» (Ringdal, 2013, s.190). Jeg ville bruke denne metoden fordi, som skrevet tidligere, er IKT og foreldres syn et stort område og jeg ønsket å ha flest mulige svar for å deretter finne et godt resultat. Jeg kommer til å bruke data samlet inn fra spørreundersøkelsen for å utvide svarene fra intervjuene.

3.7 Valg av informantene

Spørreundersøkelsen leverte jeg til alle de foreldrene som hadde en annen bakgrunns kultur og som ønsket å delta. Jeg har levert i to forskjellige barnehager, men har ikke fått alle siden barnehagene stengte. Totalt her jeg fått svar til 19 forelder.

4. ANALYSE OG DRØFTING

I dette kapittelet vil jeg analysere og dele med leseren noen av svarene jeg har fått fra informantene. Ved å gjøre dette behandler, tolker og kategoriserer resultatene jeg har fått i løpet av min forskning. Med kategorisering mener jeg at analysen hjelper å finne de meste relevante svarene og de som er viktige for å finne et resultat til undersøkningen. Resultatene består av å analysere svarene fra spørreundersøkelsen og fra intervjuene. Først vil jeg drøfte resultatene fra svarene om nettbrett i barnehagen og deretter kommer drøftingen om foreldres medvirkning. Som skrevet ovenfor, har jeg fått 19 svar fra spørreundersøkelsen. Videre har jeg hatt intervju med to pedagogiske ledere som jeg skal referere til dem som PL1 og PL2. Foreldrene blir F1, F2 og F3. Grunnen for at jeg gjør dette er for å holde informantene anonyme.

4.1 Nettbrett som ressurs for flerspråklige barn

Analyse av mitt innsamlede materiale som behandler spørsmål om bruk av nettbrett i barnehagen kommer jeg til å presentere i denne avsnitt. Jeg har spurt både i spørreundersøkelsen og under intervjuer om foreldres syn på bruk av nettbrett i barnehagen. Min problemstilling skulle gi

innsikt i foreldrenes syn. Problemstillingen er laget med bakgrunn i nettbrett som pedagogisk ressurs for utvikling av ordforrådet i norsk som andrespråk. Her er de mest relevante spørsmålene fra spørreundersøkelsen og intervjuene med både forelder og barnehagelærer. Grunnen for at jeg valgte disse er fordi her finnes det en god variasjon av informasjon. Med variasjon mener jeg at det finnes ulike synspunkter om dette temaet.

Her vil jeg bruke sektordiagram for å vise noen av svarene fra spørreundersøkelsen. Årsaken til at dette diagrammet ble valgt i forhold til de andre er fordi sektordiagram er veldig egnet for å vise datadistribusjon. I tillegg anses den totale prosentdelen. Som skrevet ovenfor i metode kapittel, har jeg skrevet spørsmål om to viktige temaer i forhold til min forskning, disse er foreldres medvirkning og nettbrett som ressurs. Diagrammene forestiller oversikt over hva 19 forelder med en minoritetsbakgrunn mener om bruken av nettbrett.

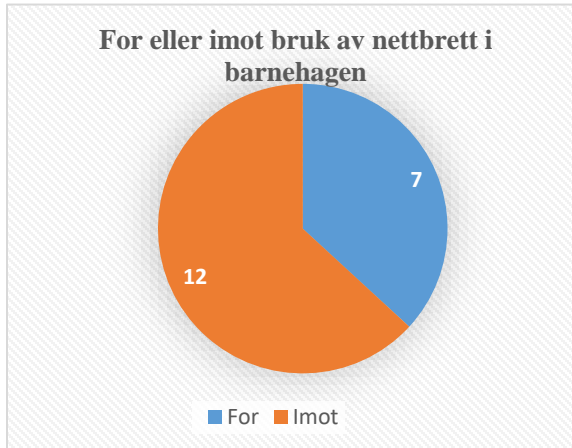

Diagram 1

Diagram 2

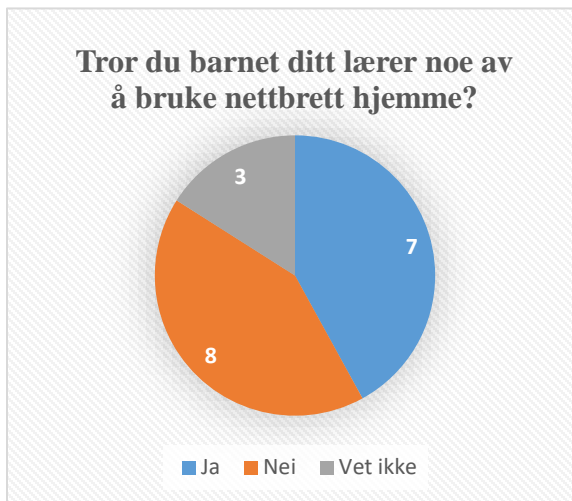

Diagram 3

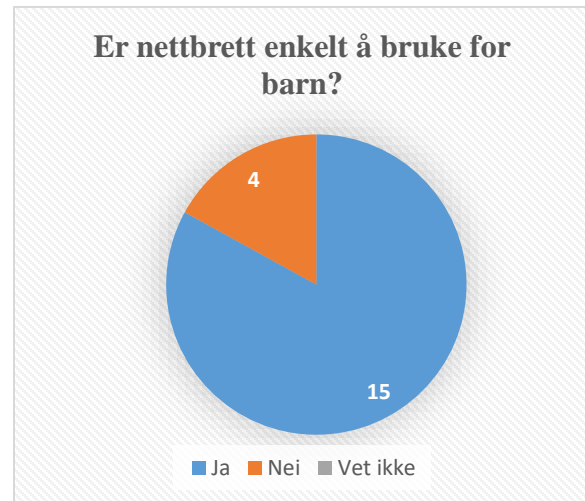

Diagram 4

Diagram 1 viser en ganske stor forskjell på antallet. De fleste foreldre (12 foreldre) som svarte på undersøkelsen var imot bruk av nettbrett i barnehagen. Disse svarene kan bety at foreldre som svarte for bruken av nettbrett i barnehagen, kan være bevisste på at nettbrett kan påvirke på en positivt måte, og at den skal brukes i en planlagt aktivitet med konkrete og spesifikke mål. Hvis foreldrene gir uttrykk for at de ikke synes barna skal bruke nettbrett i barnehagen, bør personalet tenke gjennom hvilke signaler de selv gir foreldrene (Bølgan, 2006, s.77). Personalet må informere foreldre om fordelene ett nettbrett har og alle de ulike måter å bruke den på. Allikevel må personalet alltid respektere foreldres syn i det tilfelle de ikke ønsker at barnet sitt skal bruke nettbrett i barnehagen. Bølgan mener at hvis personalet i barnehagen har kunnskap om digitale verktøy, kan disse være en støtte for barns utvikling og læring, og samtidig tilby spennende og nye

uttrykksformer (Bølgan, 2008, s. 150). Om personalet har digital kompetanse skal foreldrene informeres om hvordan barnehagen skal gjøre bruk av nettbrett. Her er personalet i barnehagen det støttende stillaset både for forelder og barn i barnehagen. Informasjon til foreldre og foresatte om bruken av et slik artefakt er viktig for at foreldrene blir kjent med fordeler av bruken av nettbrett med flerspråklige barn.

Jeg spurte under intervjuene om pedagogiske lederne har brukt eller bruker nettbrett med flerspråklig barn. Begge informantene hadde et felles perspektiv.

PL1 sier:

«Barnehagen bruker det av og til, med både de eldste og de små barna, men har ikke bevisst delt de inn i rene flerspråklige grupper, litt fordi jeg mener at barna med norsk som førstespråk er til god hjelp og støtte»

PL2 svarte:

«Vi er restriktive med digitalt utstyr i barnehagen. Vi er opptatt av lekens betydning og der sosiale samspillet og læring av dette».

Både PL1 og PL2 setter vekt på sosialt samspill. Særlig PL2 mener at i den barnehagen er personalet mer opptatt av hva lek kan fremme og læring av det sosiale samspillet. Helene B. Schwartzman (1978) mener at leken er først og fremst som en form for kommunikasjon, og hun var opptatt av barn, men hjelp av leken kommuniserer med hverandre (Askland & Sataøen, 2013, s.80). Samspill er viktig i barns utvikling og danning, men samspillet kan også foregå ved hjelp av et digitalt artefakt. Letnes (2016) skrev i sin bok at samspill, interaksjon og meningsskaping kan ses på som sosial praksis. Hun hevder videre at ny teknologi, som for eksempel nettbrett, har introdusert nye perspektiver i barns mulighet til kommunikasjon og interagere med hverandre og omverdenen (Letnes, 2016, s. 168). Det er forskjellige måter for samspill. Jeg mener at variasjon mellom digitalt samspill og sosialt samspill er en god alternativ.

Videre legger PL1 vekt på at andre barn med norsk som morsmål er en støtte for utviklingen av andrespråket i flerspråklige barn. Barna med norsk som førstespråk er det støttende stillaset. Bruner hevde at «støtten som stillaset skal fremme barnets selvstendighet slik at støtten gradvis vil bli overflødig for barnet» Askland & Sataøen, 2013, s. 208-209). Barna kan lære av og med hverandre. Det er noe barnehagelærer og personalet i barnehagen må være bevisst på.

I diagram 2 (*se diagram 2*) er det et jevnt antall svar på spørsmålet. 10 av 19 forelder mente at nettbrett kan være en ressurs for utvikling av ordforrådet, noe som er litt selvmotsigende i forhold til resultatene fra spørsmålet i diagram 1 (*se diagram 1*). Her viser jeg eksempler fra svarene fra forelder om nettbrett er et verktøy som bør brukes i barnehagen:

F1: *«Nettbrett og andre digitale verktøy kan bli veldig farlige eller nyttige i barns utvikling. Nettbrett er ikke noe som bør brukes, men kan brukes på en nyttig måte i barnehagen med riktige software og profesjonelle råd».*

F2: *«Ja, det finnes applikasjoner til alle og for alle aldere. Det er noe som stimulerer barns læring».*

F3: *«Nei. Digitalt verktøy er så mye brukt i fritiden og senere at årene i barnehagen må ha fokus på lek, aktivitet og sosialt samspill».*

En av disse tre forelder mener at nettbrett og andre digitale verktøy ikke bør brukes i barnehagen. Grunnen kan være fordi foreldrene mener at barna bruker for mye digitale verktøy i fritiden og det kan skape avhengighet. Tvert imot, har vi to forelder som mener at nettbrett bør brukes i barnehagen fordi det finnes ulike applikasjoner og programmer som stimulerer barns læring. De fleste forelder (*se diagram 1*) er imot bruken av nettbrett eller andre digitale artefakter i barnehagen. Dette er et resultat som kunne forventes. Slik F3 har sagt kan dette skyldes at barn allerede bruker nettbrett eller andre digitale verktøy så mye utenfor barnehagen, dermed kan foreldre tenke seg at det blir for masse bruk av nettbrett/ digitale verktøy både hjemme og i barnehagen. Nettbrett er en gjenstand som ifølge Gällhagen og Wahlström (2011) er lett å bruke. Det finnes mange ulike måter å dra nytte av dette verktøyet og det er personalet i barnehagen sin oppgave å informere fordelene om nettbrett, slik forelder får en annen perspektiv av digital læring. Får å klare dette er viktig at personalet har digital kompetanse.

Et annet spørsmål til foreldrene var om forelder tenker at nettbrett kan tilby noe i språkutviklingen av barna. Jeg fikk følgende svar:

F1: *«Jeg tror ukontrollert bruk av nettbrett kan føre til dårlig språkutvikling. Men vi kan hjelpe språkutviklingen ved bruk av attraktive, spesialutviklet spill og software under tett kontroll av spesialister».*

F2: *«Barna lærer på en morsom måte og gir dem et fremskritt både sosialt og i forståelse, så ja, nettbrett kan tilby noe».*

F3: «Gode programmer kan nok være en kjemperessurs for å lære ordforråd, for eksempel med en app som er på morsmål og sekundært språk slik at barnet kan lære ordforståelse på begge språk».

Selv om en av disse tre forelder mente i forrige spørsmål at barna ikke bør bruke nettbrett i barnehagen, er alle tre enig i at nettbrett kan tilby språklæring. Diagram 2 (se diagram 2) som representerer samme spørsmål i undersøkelsen viser at de fleste forelder (10 av 19) er enig i at nettbrett kan være en ressurs for utvikling av ordforrådet. F3 svarte at en god applikasjon på både førstespråket og andrespråket kan være en god ressurs for utvikling og læring av ordforråd. «Ordkort for barn» er applikasjonen jeg nevnte ovenfor i kapittel 2. Denne applikasjonen, som mange andre, har ulike språk en kan velge mellom slik at barnet som holder på å lære et språk assosierer det han eller hun allerede kan på sitt morsmål med ordet på det nye språket. Samtidig jobber barnehagen med morsmålet til barnet, noe som er viktig. God utvikling og beherskelse av morsmålet har stor verdi for barnets identitet, trygghet og glede over sin egen kultur (Høigård, 2016, s. 199).

Pedagogiske lederne svarte dette til spørsmål om nettbrett hjelper i utviklingen av ordforrådet.

PL1:

«Ja, hvis den voksne er til stede og utvider». Videre sa «vi spilte en gang puslespill med barna. I starten var det utfordrende, men med forklaring og hjelp fra voksne og eldre barn fikk de det til etter hvert».

PL2 sa:

«Det kan hjelpe om det er høy voksen til stede og bevissthet, men det kan ikke erstatte den mellom menneskelige relasjonen som er naturlig i forhold til språk og opplæring».

Begge informantene var enige i at det kan støtte og hjelpe i utviklingen av ordforrådet, men det må være en voksen til stedet for å forklare og hjelpe underveis. Som skrevet ovenfor i kapittel 2, mente Bølgan at digitale verktøy kan støtte barnehagens aktiviteter, hjelpe i barns læring og samtidig tilby nye uttrykksformer. Bølgan påpeker at det skjer kun hvis personalet har digital kompetanse og har den kunnskapen som trengs om ulike digitale utstyr for å stimulere barns læring og utvikling i ulike områder i barnehagen. Når de digitale verktøy blir introdusert i barnehagen, innebærer det en stor utfordring for personalet (Bølgan, 2008, s. 50). I tillegg mente begge at mestringsfølelse er viktig for alle.

PD1:

«Hvis barna føler mestring i aktiviteten, vil denne opplevelsen sitte igjen som en positiv erfaring».

PD2:

«Voksen vil også hjelpe barnegruppen som lærer norsk til å føle mestring via nettbrett».

Mestring øker selvtilliten og gir barnet mer erfaring til å løse andre utfordringer (Samdal, World, Harris & Torsheim, 2017, s.11). Alle barna må kjenne mestring i løpet av sin utvikling. Mestring vil føre til motivasjon, og motivasjon til å fortsette å trene og øve det som er litt utfordrende for barnet, i dette tilfelle norsk.

I diagram 3 (se diagram 3) finnes det tre forskjellige svar til spørsmålet om barna lærer noe av å bruke nettbrett hjemme. Resultatene viser at 8 av 19 forelder mener at barna ikke lærer noe hjemme. Her må det også vurderes hva barnet gjør med nettbrett og hvilke applikasjoner barnet bruker. Det er informasjon jeg ikke har fra disse foreldrene. Det kan være en videre forskning om hva barna gjør med nettbrett hjemme og hvordan dette påvirker barns læring.

Diagram 4 presenterer at de fleste forelder, 15 av 19, er enig i at nettbrett er et verktøy som er lett å bruke for barna. Dette kan være fordi forelder ser barna sine bruke enhetene enkelt, takket være den intuitive utformingen av artefaktet og ulike applikasjoner. I følge Gällhagen og Wahlström er nettbrett et intuitivt og enkelt artefakt å bruke for barn. De mener at ofte er det ikke nødvendig med opplæring eller gjennomgang for at barna skal komme i gang (Gallhagen & Wahlstrom, 2011, s. 6). Barn oppfatter hvordan dette verktøyet må brukes.

Intervjuene og spørreundersøkelsen i forhold til spørsmålene om nettbrett i barnehagen som ressurs har gitt meg noen synspunkter om hva foreldrene til barn med en annen bakgrunns kultur tenker om dette artefaktet. De fleste forelder var enig i at nettbrett er et verktøy som kan hjelpe i utviklingen av ordforrådet, bortsett fra det var mer en halvparten uenig i at nettbrett er noe som bør brukes i barnehagen. Det kan bety at forelder er usikker på hvordan barnehagen kan ta i bruk dette verktøyet uten at det skaper avhengighet, eller uten at det blir for mye skjerm i barnas hverdag. Her kommer personalets digitale kompetanse og den støttende stillas inn. I forskningen fra Neumann (2014), barn i alderen 3-5 år som var engasjert med berøringsskjerminnretninger lærte og utviklet mer tidlige ferdigheter i litteratur enn barn som ikke gjorde det. Neumann konkluderte med at tiden brukt på digitale verktøy så ikke ut til å påvirke resultatene, det var

kvaliteten, ikke kvantiteten av tiden som økte barns læringsmuligheter. Personalet i barnehagen må være kjent med digitale verktøy som ressurs. Bølgan mener at hvis personalet i barnehagen har kunnskap om digitale verktøy, kan disse være en støtte for barns utvikling og læring, og samtidig tilby spennende og nye uttrykksformer (Bølgan, 2008, s. 150).

Ut ifra svarene fra de to pedagogiske lederne, mener jeg at de er bevisst på at nettbrett er noe som kan være en ressurs, men begge mener at en voksen må være til stedet for å fremme best læring. Den voksen må være en støttende stillas for barnet og må ha digital kompetanse. Bølgan (2005) mener at den nærmeste utviklingssonen utvides etter hvert som barnet lærer noe nytt. Videre mener hun at det barnet klarer ved hjelp i dag, kan det klar alene i morgen. Støtten kan være en annen og mer kompetent voksen, et mer kompetent barn eller ulike hjelpemidler (Bølgan, 2005, s.51)

4.2 Foreldres medvirkning i barnehagen

Mine funn viser at forelder er enig i at foreldres medvirkning er essensiell for barns beste. Statssekretær Rikke Høistad i Kunnskapsdepartementet mener at foreldrenes tilbakemeldinger og tillit til barnehagen er viktige. Samtidig mener hun at det er viktig at alle barnehager bruker tilbakemeldinger til å bli enda bedre (Regjeringen.no). PD2 nevnte at foreldres medvirkning handler om støtte og tillitt. Begge partner må støtte hverandre og må ha tillitt til hverandre. Dette vil gjøre at forholdet mellom dem er sterkere og at begge jobber for et felles mål; barns beste. Videre mente PD1 og PD2 at foreldrene med en annen bakgrunns kultur ikke var så involvert i barnehagen, men begge var opptatt av å gi foreldrene plass og tid til å uttrykke seg selv. Foreldrene jeg hadde intervju med ønsket litt mer engasjement og dialog mellom dem og personalet. Her ser jeg at begge partnere ønsker det samme, men det er tydelig mangel på kommunikasjon fra begge. Dette er en situasjon som kan skje i mange barnehager, derfor er det viktig at personalet holder alltid dialog med forelder. Lembrér (2018) skrev i sin forskning at det skandinaviske samfunnet er preget av mangfold og ulike perspektiver om læring, dette gjør at dialog er essensiell. Dialog fører til nye læringsmetoder, nye perspektiver, løsninger og godt samarbeid.

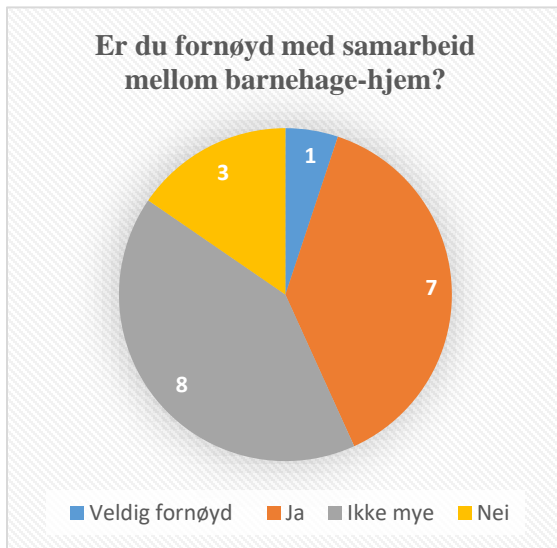

Diagram 5

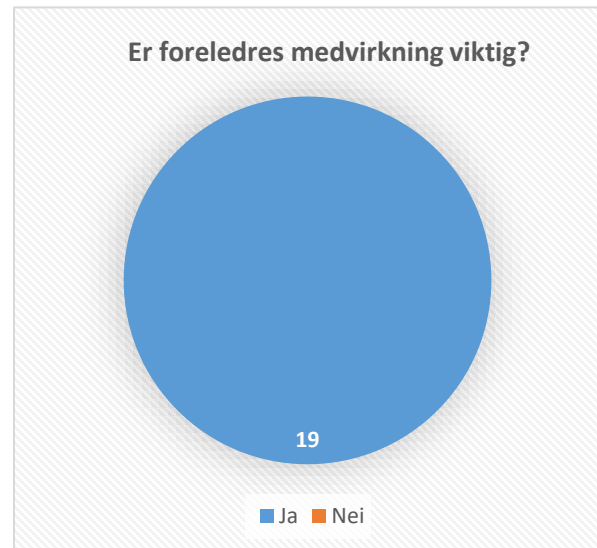

Diagram 6

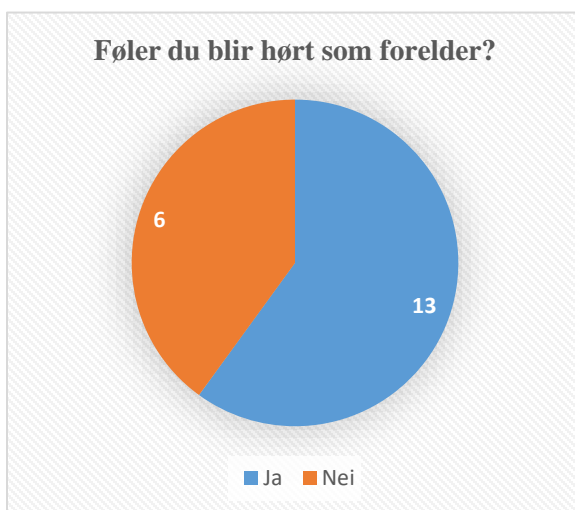

Diagram 7

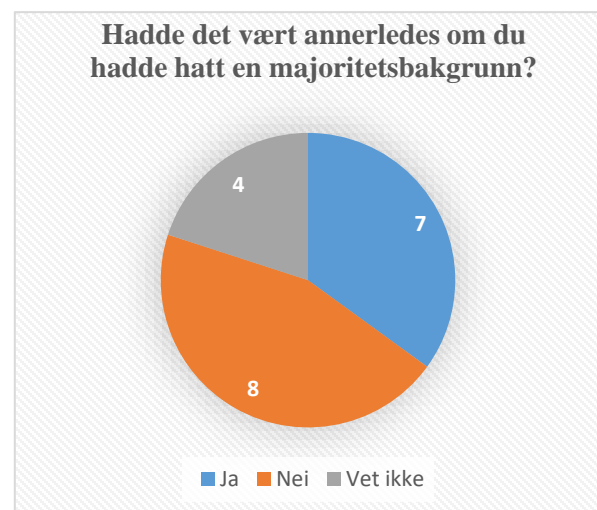

Diagram 8

Diagram 5 presenterer at 8 av foreldrene er ikke så fornøyde med samarbeid mellom dem og barnehagen barna sine går på. Videre viser diagrammet at 3 av 19 forelder ikke er fornøyde i det hele tatt. Det er 8 forelder som er fornøyde og det er noe veldig positivt for barnehagen, barn og forelder, men allikevel er det et område som bør styrkes. Kvistad og Søbstad (2005) mener at foreldres medvirkning og samarbeidet mellom barnehage og foreldre er sentralt i barnehagens arbeid og betyr mye for hvordan foreldrene opplever barnehagen (Kvistad & Søbstad, 2005, s. 64).

Under intervjuene til forelder spurte jeg blant annet om hvordan de opplever foreldres medvirkning, og hvordan dette kan forbedres. Svarene var disse:

F1: *«Jeg er ganske engasjert i barnehagens virksomhet. Jeg liker å spørre hvordan det går, hva de jobber med, osv. Jeg opplever at den går fint, men mangler mer støtte og litt entusiasme fra personalet».*

F2: *«Jeg tror det er de som jobber i barnehagen sin jobb å informere forelder. Hvis det er noe vi kan gjøre er det de som må komme til oss. Det jeg hadde gjort er vel være litt mer involvert, men stoler på at barnehagen gjør en bra jobb».*

F3: *«Jeg er veldig opptatt av hvordan barnehagen håndterer hverdagen og ulike situasjoner med barna. Som forelder liker å dele min mening med barnehagelærere. Synes foreldrene kan tilby mye. Jeg hadde likt mer kommunikasjon mellom barnehagen og meg».*

I disse svarene merker jeg at F2 er ikke så involvert som forelder. Kanskje F2 mangler litt informasjon om hva foreldres medvirkning er, og hvordan ulike forelder kan hjelpe i barnehagens virksomhet. Videre sier to av foreldrene at de ønsker mer kommunikasjon, støtte og entusiasme fra personalet. Dialog mellom barnehagen og hjem er essensiell for at foreldres medvirkning skal fungere.

Diagram 6 viser tydelig hvor viktig er for forelder forelders medvirkning. Det er viktig for dem å vite hva barna sine gjør i barnehagen, hva og hvordan de lærer og ikke minst gi sine synspunkter om det som skjer. Som jeg har skrevet ovenfor i teori og forskning kapittel er det nødvendig å gi forelder rom og tid for å uttrykke sine tanker og dele med personalet sine perspektiver og ulike områder i barnehagen, allikevel viser diagram 7 (se diagram 7) at en god del forelder føler ikke de blir hørt som forelder i den barnehagen barna sine går på. Det kan være på grunn av at noen forelder ikke føler den tryggheten for å snakke og dele sine meninger, at personalet ikke bryr seg på det forelder sier, eller at forelder ikke får plassen og rett til å bruke stemmen sin som forelder. Ikke desto mindre føler majoriteten av foreldrene at stemmen sin blir hørt. Dette er verdifullt både for barna og for foreldrene. I Rammeplanen (2017) står det at barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29). Om foreldrene føler seg trygge i barnehagen, har god dialog med barnehagelærere og er sikker på hvordan barnehagen jobber, kan disse sensasjoner og opplevelser av barnehagen bli overført til barna sine.

De to pedagogiske lederne mente dette om foreldres medvirkning. PD1 svarte:

«Forelder spiller en viktig rolle i barnehagen. De er en viktig ressurs for oss, derfor må vi dra fordel av dette. Jeg mener videre at foreldres medvirkning og foreldresamarbeid er knyttet. Om barnehagen samarbeider med foreldrene, blir det samtidig foreldres medvirkning».

PD2 svarte:

«For oss er forelder den største hjulpekilde, for å si det sånt. Vi ønsker at de involverer seg i barnehagens virksomhet. Foreldres medvirkning handler om støtte og tillitt».

Begge informantene var enige i at forelder er en viktig ressurs for barnehagen. FUB (Foreldreutvalget for barnehager) mener at foreldrene er en likeverdig samarbeidspartner for barnehagen og forelder skal alltid få si sin mening i alt som vedrører eget barn. Alle foreldrene som svarte på spørsmål om foreldres medvirkning er viktig i spørreundersøkelsen (*se diagram 6*), var enige i at det er en viktig faktor i barnehagen. Som skrevet ovenfor i kapittel 2, under foreldres medvirkning og foreldres syn, nevner Rammeplanen (2017) at målet med samarbeid mellom hjemmet og barnehagen er barnets beste (KD, 2017, s.29). Det er avgjørende at begge partnere som er de to største arenaene i barnas utvikling, samarbeider for barns beste.

PD1 og PD2 svarte også til spørsmålet om forelder med en annen bakgrunns kultur var like involvert som foreldrene fra Norge i det som skjedde i barnehagen. Knyttet til dette spørsmålet spurte jeg om pedagogiske lederne trodde at å komme fra andre land og ha en annen kultur gjør det vanskeligere for forelder å medvirke. Som svar fra PL1 fikk jeg:

«Vi har et stort mangfold her i denne barnehagen. Heldigvis kan jeg si at de fleste er involvert, selv om de har ulike bakgrunns kultur. Og ja, jeg tror at det er noe som påvirker. Derfor er det veldig viktig at de (forelder) føler at de kan stole på oss. Som sagt, sine meninger er ressurser for barnehagen».

PL2 svarte:

«Jeg ser selvfølgelig en forskjell mellom de som har vokst opp i denne kulturen og de som har andre røtter, men vi er opptatt av at alle føler seg like og velkommen. Noen forelder medvirker mer enn andre, men det har alltid vært sånn. Tror ikke kultur påvirker hvor mye eller lite forelder medvirker, men språket gjør. Dermed er det vår oppgave å gi dem plass og tid for å uttrykke seg».

Ut ifra disse svarene kan jeg trekke ut at personalet i barnehagen har en viktig jobb med alle foreldrene, men spesielt med de som har en annen bakgrunns kultur og følgelig et annet språk. Det

er ikke like lett for alle å medvirke, det er noe personalet i barnehagene bør være bevisst på. Dermed er respekt for hverandre essensiell. Begge partner må uttrykke seg, og for at det skal skje er det nødvendig å gi hverandre rom og tid. Slik Lembrér (2018) fremmer i sin forskning har forelder som har bodd i andre land tilegnet seg ulike perspektiver, og disse kan hjelpe i å forbedre læringsmetoder i barnehagen. Dette vil si at forelder som kommer fra andre land og som har bodd i flere steder, har kunnskap og erfaring fra andre barnehager, og dele sine perspektiver kan føre til forbedring av barnehagens virksomhet.

Til slutt presenterer diagram 8 (*se diagram 8*) at 8 av 19 forelder med minoritetsbakgrunn betraktet at om de hadde hatt en majoritetsbakgrunn hadde ikke det forandret hvordan de blir hørt og medvirker i barnehagen. Det er noe veldig positivt. Slik barnehagen aksepterer og synliggjør mangfoldet som blir presentert i barnegruppen, bør personalet akseptere bakgrunnen til alle forelder. Det er ikke bestemmende hvor forelder kommer fra, det som er nødvendig og viktig er å høre på hva de mener.

5. KONKLUSJON

Ved hjelp av teori, informasjon, drøfting og forskning har jeg i denne bacheloroppgaven svart på problemstillingen: «*Hvordan ser forelder med en annen bakgrunns kultur på nettbrett som språklig ressurs i barnehagen?*». I løpet av denne forskningen har jeg lært mye om både foreldres og barnehagelæreres perspektiv om foreldres medvirkning og nettbrett som ressurs. Etter å ha analysert og drøftet svarene fra både spørreundersøkelsen og intervjuer viser funnene at noen forelder som kommer fra andre land er enig i at nettbrett er absolutt et verktøy som kan brukes i barnehagen for å utvikle ordforråd hos flerspråklige barn, men samtidig er veldig viktig med digital kompetanse hos personalet. Foreldrene jeg har intervjuet har uttrykket at forelder kan bli litt redd og dersom ikke ønske bruken av nettbrett i barnehagen om personalet i barnehagen ikke har kunnskapen for å håndtere nettbrett på en riktig måte. Men om personalet har bevissthet på hvordan er den beste måte å innlemme et nettbrett i barnehagen, så blir bruken av det effektivt, lærerikt og gøy. Diagrammene og intervjuene viser at forelder har en tendens til å mene at teknologi ikke er noe positivt for barns utvikling, men samtidig er foreldrene enig i at teknologi brukt på en fagmessig måte kan være en ressurs for utvikling av ordforrådet.

Funnene indikerer også at alle foreldrene jeg hadde intervju med og forelder som svarte på spørreundersøkelsen, var enig i at foreldres medvirkning er viktig. Videre viser materialet at

foreldrene ønsker mer kommunikasjon og samspill mellom dem og barnehagen, og samtidig ønsker foreldrene mer plass og tid for å uttrykke seg selv. Forelder med en annen bakgrunns kultur må få gode muligheter til å uttrykke sine tanker og perspektiver. Som ble sagt av både PL1 og PL2, er foreldre en viktig ressurs som spiller en essensiell rolle i barnehagens virksomhet. Forelder fra andre land som har en annen kultur, er usikre på hvordan barnehagen jobber, derfor er det nødvendig med dialog mellom barnehagen og forelder. Slik vil begge partner jobbe i samme retning og vil begge forstå hverandres arbeidsmåter.

Konklusjonen til problemstillingen min er at forelder har rett til å bruke sin stemme og medvirke. Barnehagen bør derfor skape rom og plass for at alle foreldrene føler friheten og tryggheten for å uttrykke seg selv, spesielt foreldrene med en annen bakgrunns kultur som er usikre på hvordan norske barnehager arbeider. Foreldres medvirkning i barnehagen er viktig og som fremtidig barnehagelærer tenker jeg at foreldres synspunkter har verdi og må vurderes. I forhold til nettbrett som ressurs kan noen forelder bli litt skeptisk og tro at teknologi ikke er noe som bør brukes i barnehagen. Personalet i barnehagen bør informere forelder om fordelene av bruken av nettbrett, men samtidig respektere foreldres perspektiver og synspunkter i det tilfelle foreldrene ikke ønsker at barnet sitt skal bruke nettbrett i barnehagen. Dette handler om kommunikasjon og dialog mellom begge partnere.

6. OPPSUMMERING

Som oppsummering av alle funnene viser materialet mitt at forelder med en annen bakgrunns kultur mener at nettbrett er et verktøy som kan hjelpe i utviklingen av ordforrådet i deres barn. Samtidig, viser materialet at foreldrene som kommer fra andre land har en tendens til å føle at de ikke blir hørt i barnehagen. Dette er noe de to pedagogiske ledere jeg hadde intervju med var klar over, og de var opptatt av at alle følte seg velkommen og trygge i barnehagen. Forelder har behovet for å vite hva som skjer i barnehagen. forelder med en annen bakgrunns kultur er usikre på hvordan barnehagen i Norge fungerer, derfor er det essensiell å gi ekstra rom og tid til disse forelder for at de kan uttrykke seg og være med i å medvirke. I oppgaven presenterer jeg også at forelder mener at nettbrett og andre digitale verktøy kan brukes i barnehagen om personalet har digital kompetanse. Barnehagelærere er det støttende stillaset for barna og for forelder, derfor bør barnehagelærer informere forelder om bruken av nettbrett i barnehagen og sine fordeler.

Teknologi er en del av den kulturen barna vokser opp i dag. Barnehagen kan ikke ignorere at disse tar en del av barndommen i samtiden, derfor er det best å innlemme teknologien på en god, effektiv, lærerik og gøy måte i barnehagen. Samtidig viser barnehagelærere til både barn og forelder ulike måter å bruke nettbrett på som hjelper i utviklingen av ordforrådet i andrespråket. Digitale verktøy er ikke farlige, det som er farlig er å ikke kunne bruke disse på en riktig måte sammen med barna.

7. LITTERATURLISTE

- Andersson, M., Gällhagen, L. & Wahlström, E. (2011). *Förskoleserien : lär och lek med surfplatta i förskolan*.
- Askland, L. & Satatøen, S. (2013). *Utviklingspsykologiske perspektiv på barns oppvekst*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Aubert, V. (1985) *Det skjulte samfunn*. Oslo: Universitetsforlaget
- Bergsland, M. D. & Jæger, H. (Red.). (2014). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske
- Bølgan, N. (2006). *Temahefte om IKT i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Bølgan, N. (2008). *Vil du være med så heng på! Barnehagen som digital arena*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Creswell, John W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing Among Five Approaches*. (2.nd. ed). SAGE Puvlications, Inc.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. (6 utg.) Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Foreldreutvalget for barnehager (FUB) (2012). *Et ressurshefte for foreldre og personalet om samarbeid hjem – barnehage*. Oslo: Printhouse.
- Gallhagen, L. & Wahlstrom, E. (2011). *Lar och lek med surfplatta i forska/an*. Stockholm: Natur & kultur.
- Glaser, V. (2013). *Foreldresamarbeid - Barnehagen i et mangfoldig samfunn*. Oslo: Universitetsforlaget
- Gudmundsdottir, G. & Hardersen, B. (2012). *Småbarns digitale univers. 0-6-åringers tilgang til og bruk av digitale enheter på fritiden*. Oslo: Senter for IKT i utdanningen.
- Hardersen, B. (2016). *App'legøyer og app'estreker*. Profesjonsfaglig digital kompetanse i barnehagen. Oslo: Cappelen Damm.

- Hoel, T., Høigård, A. & Mjør, I. (2009). *Temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet
- Høigård, A. (2016). *Barns språkutvikling – muntlig og skriftlig*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Kunnskapsdepartementet (2008-2009). *St.meld. nr. 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen*. Oslo: Regjeringen.
- Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Kvistad, K. & Søbstad, F. (2005). *Kvalitetsarbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Lassen, L. M. & Breilid, M. (2012). *Foreldresamarbeid i praksis*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Lembrér, D. (2018). Polish parents' views on mathematics activities at home and in Swedish preschools. *Nordic Studies in Mathematics Education*, 23(3–4), 185–201.
- Letnes, Mari Ann. (2016) *Barns møter med digital teknologi, Digital teknologi som pedagogisk ressurs i barnehagebarns lek, opplevelse og læring*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Monsrud, M.-B. (2013). Hvordan tilrettelegge for utvikling av ordforråd. K. M. Bjerkan, M.-B. Monsrud, & A. C. Thurmann-Moe, *Ordforråd hos flerspråklige barn - pedagogisk og spesialpedagogiske utfordringer*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Plowman, L., Stephen. (2012). *Veiledet samspill i barnehagen: Undersøkelse av hvordan voksne kan støtte barns læring med digitale medier*. I H. Jæger & J. K. Torgersen (Red). Medialisert barndom. *Digital kultur i barnehagen* (s: 126-143). Oslo: Universitetsforlaget.
- Ringdal, K. (2013). *Enhet og mangfold: Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode*. (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Samdal, O., Word, B., Harris, A. & Torsheim, T. (2017). *Stress og mestring*. Universitet i Bergen: Helsedirektoratet.
- Sandvik, M., SmørDAL, O., & Østerud, S. (2012). Exploring iPads in Practitioners' Repertoires for Language Learning and Literacy Practices in Kindergarten. *Nordic Journal of Digital Literacy*, s. 204 – 221.

Sandvik, M., Garmann, N. & Tkachenko, E. (2012). Synteserapport om skandinavisk forskning på barns språk og språkmiljø i barnehagen i tidsrommet 2006-2014. *På hvilke måter kan digitale verktøy virke språkstimulerende?* s. 48 – 52. Oslo: Høgskolen i Oslo og Akerhus.

Selås, M. & Gujord, A-K.H (2017). *Språkmøte i barnehagen*. Gujord, A.K-H (red).
Språkutvikling hos barn I ulike språklærings situasjoner (Kap 4, s.95-140).
Bergen: Fagbokforlaget.

Østrem, S.; Bjar, H.; Føsker, L. I. R.; Hogsnes, H. D.; Jansen, T.T.; S. Nordtømme; Tholin, K.T. (2009). *Alle teller mer. En evaluering av hvordan Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver blir innført, brukt og erfart*. Den erfarte rammeplanen – fra foreldrenes perspektiv. S. 51 – 69. Vestfold: Høgskolen i Vestfold.

Nettsider:

Applikasjon Bimi Boo Kids – Ordkort for barn:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bimiboo.firstwords>

Statistisk Sentralbyrå:

<https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside/innvandring>

Lese mester:

<https://lesemeister.no/>

Regjeringen:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ni-av-ti-foreldre-er-fornoyde-med-barnehagen/id2625374/>

NSD:

<https://nsd.no/>

8. VEDLEGG

Vedlegg 1: Informasjon til pedagoger og forelder

Forespørsel om å delta i intervju i forbindelse med Bacheloroppgave

Informasjonsskriv til informanten

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å finne ut om digitale verktøy kan være en ressurs i barnehagen for språkutviklingen og foreldres medvirkning. I dette skrevet gir jeg deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Mitt navn er _____, jeg er 21 år gammel og er student på Høgskulen på Vestlandet. Jeg holder på med min avsluttende bacheloroppgave, og tema for oppgaven er digitale verktøy i barnehagen. Problemstillingen jeg har som forskningsspørsmål er «**Hvordan ser forelder med en annen bakgrunns kultur på nettbrett som språklig ressurs i barnehagen?**». Denne problemstilling kan endres underveis. Formålet med oppgaven er å få et innblikk i hvordan kan digitale verktøy være en ressurs for flerspråkligbarn i barnehagen og hvordan disse kan hjelpe å stimulere språket. Samtidig vil jeg få frem foreldres medvirkning, og hva forelder tenker om dette.

Hva innebærer det for deg å delta?

Metodene jeg ønsker å bruke er både intervju og spørreundersøkelser. Jeg kommer til å ha intervju med foreldre og barnehagelærer/styrer/pedagogisk leder i ulike barnehager. Det vil bli tatt opptak av samtalene på en lydopptaker fordi dette vil gjøre det lettere for meg når jeg skal analysere arbeidet. Alle opplysninger om deg/barnehagen vil oppbevares konfidensielt under prosjektperioden og ingen enkeltpersoner vil kunne gjenkjennes i det publiserte materialet. Jeg kommer ikke til å samle personlige informasjon som navn, alder, stilling osv. Prosjektet skal være ferdig 02.juni 2020 og lydopptakene slettes deretter.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg/barnehagen basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra *Høgskolen på Vestlandet* har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- **Veileder (høgskolen på Vestlandet):** Dorota Lembrer, på epost (Dorota.Lembrer@hvl.no) eller telefon: --- -- ---
- **Student:** _____, på epost (_____) eller på telefon --- -- ---
- **NSD – Norsk senter for forskningsdata AS,** på epost (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 555 82 117.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig

Student

Dorota Lembrér

Vedlegg 2: Samtykkeerklæring

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet Bacheloroppgave om flerspråklighet i barnehagen, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i *[sett inn aktuell metode, f.eks. intervju]*
- å delta i *[sett inn flere metoder, f.eks. spørreskjema] – hvis aktuelt*
- at lærer kan gi opplysninger om meg til prosjektet – hvis aktuelt*
- at mine personopplysninger behandles utenfor EU – hvis aktuelt*
- at opplysninger om meg publiseres slik at jeg kan gjenkjennes [beskriv nærmere] – hvis aktuelt*
- at mine personopplysninger lagres etter prosjektslutt, til [beskriv formål] – hvis aktuelt*

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. *[oppgi tidspunkt]*

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3: Spørreundersøkelse**BACHELOROPPGAVE OM DIGITALE VERKTØY OG FORELDRES
MEDVIRKNING****Spørreundersøkelse (anonymt):****OM IKT**

For eller imot bruk av nettbrett i barnehagen?

FOR**IMOT**

Begrunnelse:

Tror du at nettbrett er en ressurs for utvikling av ordforrådet?

JA**NEI**

Begrunnelse:

Tror du barnet ditt lærer noe av å bruke nettbrett hjemme?

JA**VET IKKE****NEI**

Tror du barnet ditt lærer noe av å bruke nettbrett hjemme?

JA**VET IKKE****NEI**

Er nettbrett enkelt å bruke for barn?

JA**VET IKKE****NEI**

Hvilket digitalt verktøy bruker barnet ditt?

TV**Nettbrett****Mobiltelefon****PC****Playstation****Kamera****Annet (Hva?)**

OM FORELDRES MEDVIRKNING

Er foreldres medvirkning viktig?

JA**NEI**

Føler du du blir hørt som foreldre?

JA**NEI**

Er du fornøyd med samarbeidet mellom barnehage-hjemmet?

VELDIG**JA****IKKE MYE****NEI**

Hadde det vært annerledes om du hadde hatt en majoritetsbakgrunn?

JA**VET IKKE****NEI**

Vedlegg 4: Intervjuguide barnehagelærer

Intervjuguide til barnehagelærer/pedagogisk leder/styre

Nettbrett:

1. Har du brukt digitale spill/apper med flerspråkligbarn i barnehagen? Hvorfor eller hvorfor ikke?
2. Hva tror du gjør digitale spill attraktive for barn?
3. Oppfordrer digitale spill barn til å snakke om hva de gjør? Hvilke trekk ved digitale spill tror du får barn til å snakke om hva de gjør? Kan du gi et eksempel på dette?
4. Støtter digitale verktøy barn til å stimulere og utvikle ordforråd, eller ikke? Kan du begrunne?
5. Har du kompetanse på IKT i barnehagen? eventuelt hvilken?
6. Ser du nødvendigheten med digitale verktøy i barnehagen? Hvorfor eller hvorfor ikke?

Foreldres medvirkning:

7. Hva synes du om foreldres medvirkning?
8. Synes du forelder med en annen bakgrunns kultur er like involvert i barnehagen som norske forelder?
9. Tror du det er vanskelig for forelder som kommer fra andre land å være med å medvirke?

Vedlegg 5: Intervjuguide forelder

Intervjuguide til foreldre

Nettbrett:

1. Bruker barnet ditt nettbrett hjemme?
2. Er du for eller mot digitale verktøy i barnehagen, og hvorfor?
3. Tror du at dette kan være en ressurs for språkutvikling? Hvorfor, hvorfor ikke?
4. Tror du at digitale verktøy er noe som bør brukes i barnehagen? Hvorfor, hvorfor ikke?
5. Hva tror du gjør digitale spill attraktive for barnet ditt?
6. Om du er for bruk av digitale verktøy i barnehagen, hadde du likt av bruken av den hadde vært «fri lek» eller planlagte aktiviteter med den? Kan du begrunne?
7. Hva ser du barna får ut av å bruke digitale verktøy?
8. Hva tenker du et nettbrett kan tilby barna i språkutviklingen sin?

Foreldres medvirkning:

9. Hvordan opplever du foreldres medvirkning?
10. Hvordan kan foreldres medvirkning forbedres?
11. Er du engasjert i barnehagens virksomhet?
12. Er du fornøyd med foreldres medvirkning i barnehagen?
13. Fører du blir hørt som forelder?